

Globální problémy ve světové ekonomice - problémy ke zkoušce 2008

Obecné teoretické a metodologické aspekty globálních problémů a trvale udržitelného rozvoje

Hlavní rysy globálních problémů (GP). Členění GP a charakteristika jejich hlavních skupin. Příčiny vzniku GP. Vliv hospodářského rozvoje a vědeckotechnického pokroku na vznik GP. Vznik a vývoj koncepce trvale udržitelného rozvoje (TUR). Principy a pilíře TUR. Udržitelný rozvoj a ekonomický růst. Úloha OSN při řešení GP.

Globální problémy přírodně sociální

Vznik a podstata surovinového a energetického GP. Růst a strukturální změny spotřeby energetických zdrojů po 2. světové válce. Nerovnoměrné rozmístění surovinových a energetických zdrojů, zejména fosilních paliv, a jejich spotřeby. Krizové jevy v surovinové a energetické základně v 70. letech a jejich globální charakter. Problém vyčerpatelnosti energetických zdrojů. Cesty řešení surovinového a energetického problému v rámci koncepce TUR. Problémy využívání obnovitelných zdrojů. Orientace na obnovitelné energetické zdroje v EU. Problémy využívání jaderné energie. Cesty efektivního využívání energetických a surovinových zdrojů.

Historický vývoj světové populace a jeho dynamika po 2. světové válce. Řešení populačního problému.. Globální charakter problému výživy obyvatelstva. Přístupy k řešení potravinového problému v rozvojových a vyspělých zemích. Hlavní cesty řešení potravinového problému.

Rozvoj společenské výroby a nebezpečí narušování celosvětové ekologické rovnováhy. Globální charakter problémů ochrany životního prostředí. Nutnost integrace ekonomických a ekologických aspektů v rozhodovacích procesech. Místo ochrany životního prostředí v koncepci TUR. Ekonomické aspekty ochrany životního prostředí. Vzájemné vztahy ekonomie a ekologie.

Globální problémy intersociální

Charakteristika rozvojových zemí a jejich postavení ve světové ekonomice. Hlavní rysy a ukazatele sociálně ekonomické zaostalosti rozvojových zemí. Ekonomický růst a rozvoj. Rozvojové dekády OSN. Cesty překonávání sociálně ekonomické zaostalosti rozvojových zemí.

Mezinárodní zadluženost a její globální charakter. Dluhová krize 80. let. Vývoj a teritoriální struktura mezinárodní zadluženosti. Příčiny růstu mezinárodní zadluženosti. Přístupy k řešení mezinárodní zadluženosti. Oddlužovací iniciativy.

Koncepce nového mezinárodního ekonomického řádu a problémy její realizace. Současné tendence prosazování změn systému mezinárodních hospodářských vztahů rozvojovými zeměmi v rámci GATT/WTO.

Vzájemné vztahy války a ekonomiky a jejich vývoj. Nebezpečnost mezinárodního terorismu.

Globální problémy antroposociální

Budoucnost člověka jako globální problém. Problémy všelidské, ekonomické, sociální, a kulturní povahy. Problémy absolutní chudoby, šíření epidemií, AIDS, drogové závislosti a nekontrolovatelné migrace.

Literatura:

1. Jeníček, V., Foltýn, J.: Globální problémy a světová ekonomika. Praha, C. H. Beck 2003.
2. Jeníček, V., Foltýn, J.: Globální problémy ve světové ekonomice. Praha VŠE 1998.
3. Jeníček, V., Foltýn, J.: Životní prostředí a trvale udržitelný rozvoj v soustavě globálních problémů. Praha VŠE 1996 (Phare sv. 37).

